

BILAGOR

till

Tertialuppföljning 2, 2009

SKÄRHOLMENS STADSDELSNÄMND

Protokoll

Protokoll från MBL-förhandling
Protokoll från stadsdelsnämnden

Bilagor A (allmänt)

Tertialuppföljning 2, Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska, MAS	A:1
Aktivitetsplan	A:2
Årsöversikt för planering och uppföljning	A:3
Interkontrollplan för år 2009	A:4
Avknopningsaktiviteter i Skärholmen	A:5

Bilagor B, särskilda redovisningar

Redovisning av åtgärder vidtagna maa av SLKs uppdrag i "Stimulans för Stockholm, revisionens synpunkter, KF-beslut och Nämndens uppdrag i samband med beslut om Verksamhetsplan 2009, en nulägesredovisning i samband med Tertialuppföljning 2

Bilagor C, Projekt

Redovisning av pågående projekt, en nulägesrapport i samband med Tertialuppföljning 2
Införande av SchemOS i Skärholmens sdf, Projektplan
Projektansökan för "Modell för hemlösas budget- och skuldrådgivning. (Hyresrådgivning)

Tabellbilagor ekonomi

Budget och uppföljning 2009	1.1
Budget och uppföljning per verksamhetsområde	1.2 (a, b, c)
Omslutningsförändringar	1.4
Budgetjusteringar	1.5
Resultatenheter	1.6
Stora projekt, ej investeringar (dubblätt)	1.7
Investeringsplan (netto, utgifter, inkomster)	1.8-10
Stora projekt, ej investeringar	1.11
Tomgångshyra, äldreomsorg	1.12
Stimulansmedel förskolelokaler	1.13

Stimulansmedel äldreomsorg	1.14
Stimulansmedel fysiskt o psykiskt funktionhindrade	1.14
Uppföljning av vårdnadsbidrag	1:15
Analys av kort och lång sjukfrånvaro	1:16
Uppföljning av rehabiliteringsprocessen	1:17
Ansökan om statsbidrag för upphandlad sysselsättning	1:18
SDN 24 KS-beslut om budget	1.19
Delårsbokslut	2:1

A:1

Medicinskt ansvarig sjuksköterskas sammanställning av hälso- och sjukvårdsindikatorer inom äldreomsorgens särskilda boenden och socialpsykiatrins gruppboende i Skärholmen under perioden maj-augusti 2009.

De verksamheter inom äldreomsorgens särskilda boenden som ingår i sammanställningen av hälso- och sjukvårdsindikatorer, registrering av antibiotikabehandlade infektioner, genomförda riskbedömningar för fall, malnutrition (undernäring) och trycksår och hälso- och sjukvårdsavvikelser är Sättra vård- och omsorgsboende, Vårbergs vård- och omsorgsboende och Skärholmens servicehus.

Solholmens gruppboende, ett socialpsykiatriskt boende, ingår också i sammanställningen men redovisas för sig.

Det totala antalet platser för de särskilda boendeformerna har minskat sedan förra perioden. Minskningen beror på den påbörjade avvecklingen av de permanenta platserna på Vårbergs VoO samt ombyggnationen av Skärholmens servicehus.

Sättra VoO har 128 platser med heldygnsomsorg för personer med demenssjukdom. Under perioden har ca 126 platser varit belagda.

Vårbergs VoO har, under perioden maj- augusti, haft 47-48 platser för permanent boende och ca 18-19 platser för boende med korttidsvistelse (korttidsvård/växelvård/avlastning). För personer med korttidsvistelse kan inte indikatorerna följas upp och följas över tid på samma sätt som för permanent boende.

Riskbedömningar för fall, nutrition/malnutrition (undernäring) och trycksår utförs om personen stannar längre än två veckor eller om behov föreligger. ADL- bedömningar utförs vid behov och munhälsobedömningar erbjuds dessa personer då de befinner sig i eget boende och inte på korttidsvård.

Inkontinensutredning och förskrivning av inkontinensskydd för personer med korttidsvård utförs vanligtvis av ansvarig distriktssköterska på respektive vårdcentral.

Behovet av specifika hälso- och sjukvårdsinsatser, t ex dropp och såromläggningar, kan också variera mycket för personer med korttidsvård och indikatorn kan därför inte heller följas upp över tid på samma sätt som för de permanent boende.

Skärholmens servicehus har cirka 126 boende och ca 82 % av de boende har hälso- och sjukvårdsinsatser av varierande grad. Vissa indikatorer är därför inte helt relevanta för målgruppen, t ex bedömning av ADL- funktion.

Munhälsobedömningar erbjuds endast boende med ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser. Med omfattande insatser menas personlig omvårdnad under större delen

av dygnet dvs. minst tre gånger per dygn samt tillsyn under natten. Med varaktigt menas att behovet väntas kvarstå minst ett år.

Solholmens gruppboende, ett socialpsykiatriskt boende för 13 personer varav de flesta, ca 80 %, är yngre än 65 år. Hälso- och sjukvårdsindikatorerna är därför inte alltid helt relevanta för den målgruppen t ex bedömning av ADL- funktion och riskbedömningar för fall, nutrition/malnutrition och trycksår. Sammanställningen för Solholmen redovisas därför för sig.

Omvårdnadsansvarig sjuksköterska i respektive verksamhet skickar varje månad in statistik på särskilt utvalda hälso- och sjukvårdsindikatorer. Indikatorerna följs upp årligen och över tid. Hälso- och sjukvårdsindikatorerna är:

- ADL- funktioner (Activities of daily living dvs saker som vi dagligen gör t ex att äta, tvätta och klä oss),
- fallskaderisk,
- hud/trycksår,
- infektioner,
- inkontinens och individuellt förskrivna inkontinensskydd,
- läkemedel och läkemedelshantering,
- munhälsa,
- nutrition/malnutrition (undernäring), och
- specifik omvårdnad (t ex PEG-sond, injektioner/infusioner, sugning av luftvägar m.m.).

Avvikelser som rör hälso- och sjukvård inrapporteras i datadokumentationssystemet Vodok. Fallolyckor inrapporteras i Vodok men redovisas under indikatorn ”Fallskaderisk”
Antal avlidna på boendet och avlidna på annan plats, t ex på sjukhus, redovisas också.

MAS gör en sammanställning av ovan nämnda uppgifter som redovisas till stadsdelsnämnden tre gånger per år.

ADL- funktioner

Andel boende där dokumenterad ADL- bedömning är utförd med bedömningsinstrumentet Sunnås ADL- index redovisas. Registreras en gång per år och boende. Tackar den boende nej ska detta dokumenteras.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Under perioden har ADL- bedömningar utförts hos 20 % av de boende, vilket är något färre än under tidigare period.

Solholmens gruppboende

ADL- bedömning utförs inte då indikatorn inte är relevant i dagsläget.

Fallskaderisk och fallolyckor

Andel boende där dokumenterad fallriskbedömning är utförd med bedömningsinstrumentet Downton fallrisk index, antalet fallolyckor och andelen falloolyckor som lett till fraktur redovisas. Riskbedömningen registreras en gång per år och boende. Tackar den boende nej ska detta dokumenteras.

Enligt medicinskt ansvarig sjuksköterskas, MAS, lokala riktlinjer ska fallriskbedömning genomföras inom fjorton dagar efter att den boende flyttat in. Syftet är att identifiera boende som befinner sig i riskzonen för fall för att, om möjligt, förhindra att fallolyckor inträffar.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Under perioden har fallriskbedömningar utförts hos endast 8 % av de boende, vilket är färre än under förra perioden. Arbetet med att genomföra fallriskbedömningar måste utvecklas och förbättras i verksamheterna.

Totalt har 68 fallolyckor inrapporterats och endast två av fallolyckorna har lett till fraktur vilket är mindre än 1 %.

Solholmens gruppboende

Fallriskbedömning utförs inte då indikatorn inte är relevant i dagsläget. Ingen fallolycka har inrapporterats.

Hud/trycksår

Andel boende där dokumenterad riskbedömning för trycksår är utförd enligt bedömningsinstrumentet Modifierad Norton och antal boende med trycksår redovisas. Riskbedömningen registreras en gång per år och boende. Tackar den boende nej ska detta dokumenteras. Alla trycksår registreras oavsett i vilken verksamhet de uppkommit.

Enligt MAS lokala riktlinjer ska riskbedömning för trycksår genomföras inom fjorton dagar efter att den boende flyttat in. Syftet är att identifiera boende som befinner sig i riskzonen för trycksår för att, om möjligt, förhindra att trycksår uppstår.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Under perioden har riskbedömning för trycksår utförts hos 15 % av de boende, vilket är något färre än under förra mätperioden. Arbetet med att utföra riskbedömningar för trycksår, planera och vidta åtgärder samt följa upp och dokumentera dessa måste intensifieras i verksamheterna.

Trycksår förekommer i verksamheterna och antalet trycksår, 14 stycken under perioden, kan förhoppnings minska om fler riskbedömningar utförs enligt MAS lokala riktlinjer, dvs. inom fjorton dagar efter inflyttning. De flesta trycksår är ytliga men även trycksår med fullhudsskada förekommer.

Solholmens gruppboende

Trycksårsbedömning utförs inte då indikatorn saknar inte är relevant i dagsläget. Antalet boende med trycksår registreras dock och ingen boende har trycksår.

Infektioner

För att kunna följa infektionsutvecklingen och antibiotikaförskrivningen i varje verksamhet registreras antal boende med ordinerad antibiotika i Vårdhygien (landstingets avdelning för smittskydd och Vårdhygien.). Varje antibiotikabehandling registreras en gång. Ny registrering görs om samma person sätts in på behandling ytterligare en gång.

Andel boende med antibiotikabehandling som registrerats i Vårdhygien redovisas.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Totalt under perioden uppgår andelen boende som behandlats med antibiotika till 31 %.

Urinvägsinfektioner och sårinfektioner är de vanligast förekommande infektionerna under perioden. Flest urinvägsinfektioner påträffas hos patienter som inte har kvarliggande kateter via urinröret. Under perioden har även en del lunginflammationer registrerats.

Endast ett fåtal boende har infektioner med antibiotikaresistenta infektioner t ex MRSA (penicillinresistenta stafylokocker) och VRE (penicillinresistenta enterokocker). Antalet boende med antibiotikaresistenta infektioner har glädjande nog inte ökat under perioden vilket kanske till viss del förklaras av att personalen arbetar utifrån upprättade basala hygienrutiner och följer de handlingsprogram som finns vid infektion med MRSA och VRE.

Solholmens gruppboende

På Solholmens gruppboende är andelen boende med antibiotikabehandling 24 % vilket är något lägre än förra perioden.

Inkontinens och individuellt förskrivna inkontinensskydd

Samtliga boende med inkontinens ska utredas individuellt en gång per år.

Andel boende med individuellt utredd och dokumenterad inkontinens redovisas.

Individuellt utprovade inkontinensskydd ska förskrivas av sjuksköterska. Antal boende med individuellt förskrivna inkontinensskydd redovisas.

Enligt MAS lokala riktlinjer ska förskrivande sjuksköterska eller sjukgymnast senast inom tre dygn efter det att den boende flyttat in i ett vård- och omsorgsboende ha genomfört en riskbedömning för att förebygga urinläckage enligt basal inkontinensutredning.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Andelen boende med individuellt utredd inkontinens är fortfarande mycket låg, endast 16 %.

Antalet boende med individuellt utprovade och förskrivna inkontinensskydd är mycket hög på framför allt Sätra VoO och på Vårbergs VoO, ca 90 %.

På Skärholmens servicehus är antalet boende med individuellt utprovade och förskrivna inkontinensskydd lägre än i vård- och omsorgsboendena vilket troligtvis beror på att fler boende är kontinenta. Drygt hälften av de boende, 58 %, har ändå individuella inkontinensskydd förskrivna.

Det finns en alltför stor skillnad mellan den låga andelen boende med individuellt utredd inkontinens och det höga antalet boende med individuellt förskrivna inkontinensskydd trots att sjuksköterskor i verksamheterna har förskrivningsrätt.

I en god och säker hälso- och sjukvård ingår också att förhindra vårdbetingad inkontinens genom ett aktivt förebyggande arbete. Det krävs ett stort förbättringsarbete inom området inkontinens, förslagsvis genom att utbilda fler sjuksköterskor i förskrivningsrätt.

Solholmens gruppboende

Alla boende på Solholmen är kontinenta.

Läkemedel och läkemedelshantering

Samtliga boende som har ordinerade läkemedel ska genomgå en årlig läkemedelsgenomgång enligt gällande Regelbok för läkarinsatser i särskilt boende.

Andel boende vars läkemedelsordination genomgått en årlig läkemedelsgenomgång redovisas.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Ansvarig läkare i respektive verksamhet ansvarar för att läkemedelsgenomgångar genomförs tillsammans med bl. a sjuksköterskan. Andelen genomförda läkemedelsgenomgångar är totalt sett fortfarande låg, endast 11 %, vilket kommer att diskuteras under höstens samverkansmöten med verksamhetschefen i respektive läkarorganisation.

Hälften av de boende eller fler får sina läkemedel i Apodospåsar som iordningsställs på apoteket. Detta leder till en säkrare läkemedelshantering. Flest andel boende med Apodospåsar, ca 90 %, finns på Sätra VoO.

Solholmens gruppboende

För samtliga boende med ordinerade läkemedel har ett flertal läkemedelsgenomgångar genomförts. 75 % av de boende får sina läkemedel i Apodospåsar vilket leder till en säkrare läkemedelshantering.

Munhälsa

Samtliga boende med heldygnsomsorg och boende på servicehus som har ett omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov ska årligen erbjudas munhälsobedömning som genomförs av landstingets tandhygienist. Genomförd munhälsobedömning ska dokumenteras. Tackar den boende nej ska detta dokumenteras. Andel boende där dokumenterad munhälsobedömning är utförd och andel boende som tackat nej redovisas.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Munhälsobedömning har utförts hos 41 % av de boende. Det finns fortfarande förutsättningar för att alla som är berättigade till munhälsobedömningar, erbjudits och tackat ja, kommer att få dem genomförda. Endast 1 % har tackat nej till erbjudandet.

Solholmens gruppboende

Under perioden har ingen munhälsobedömning genomförts.

Nutrition/malnutrition (undernäring)

Andel boende där dokumenterad riskbedömning avseende nutrition/malnutrition (undernäring) är utförd enligt bedömningsinstrumentet MNA (Mini Nutritional Assessment) redovisas. Riskbedömningen registreras en gång per år och boende. Tackar den boende nej ska detta dokumenteras. Antal boende med BMI (Body Mass Index) mindre än 22 följs per oktober månad.

Enligt MAS lokala riktlinjer ska riskbedömning för nutrition/malnutrition genomföras inom fjorton dagar efter att den boende flyttat in. Syftet är att identifiera boende som befinner sig i riskzonen för malnutrition (undernäring) för att, om möjligt, förebygga att malnutrition uppstår.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Riskbedömning för nutrition/malnutrition har endast utförts hos 9 %, vilket är alldeles för få och måste förbättras.

Solholmens gruppboende

Riskbedömning för nutrition/malnutrition utförs inte då indikatorn inte är relevant i dagsläget.

Specifik omvårdnad

De hälso- och sjukvårdsinsatser som räknas som specifik omvårdnad är t ex förekomsten av PEG- sonder (matningssond direkt inopererad i magsäcken), sugning av luftvägar, intravenösa injektioner och infusioner (dropp) m.m. De specifika hälso- och sjukvårdsinsatserna följs över året och en sammanställning av dessa redovisas.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

De vanligaste specifika hälso- och sjukvårdsinsatserna avser boende med PEG- sond (näring via sond inopererad i magsäcken), såromläggningar, sugning av luftvägar, intravenösa injektioner och infusioner (dropp). Antalet boende med specifika hälso- och sjukvårdsinsatser är dock relativt lågt. Samma boende kan ha fler specifika hälso- och sjukvårdsinsatser samtidigt.

Solholmens gruppboende

Det finns ingen boende med specifika hälso- och sjukvårdsinsatser under perioden.

Avvikelser

Alla avvikelser som inrapporteras till medicinskt ansvarig sjuksköterska rör enbart hälso- och sjukvård. Alla fall och fallolyckor rapporteras i Vodok men redovisas under indikatorn ”Fallrisk”.

Avvikelserrapporteringen är i första hand till för att respektive verksamhet ska kunna identifiera fel och brister i verksamheten och avhjälpa dem för att öka patientsäkerheten. Avvikelserrapporteringen ligger också till grund för att MAS ska kunna bedöma huruvida en avvikelse ska utredas vidare och, i förekommande fall, göra anmälan till Socialstyrelsen enligt Lex Maria.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Under perioden har 86 avvikelser inrapporterats vilket är en kraftig minskning sedan förra mätperioden. Avvikelserrapporteringen och avvikelshanteringen måste utvecklas och förbättras i samtliga verksamheter.

83 avvikelser rör läkemedelshanteringen och 3 avvikelser rör brister i vårdkedjan (brister mellan olika vårdgivare). De allra flesta läkemedelsavvikelser rör utebliven signering vid överlämnande av läkemedel. Övriga läkemedelsavvikelser rör uteblivet överlämnande av läkemedel, förväxling av tidpunkt och dubbel dos given (2 stycken).

På Vårbergs VoO ansvarar sjuksköterskorna för all läkemedelshantering vilket troligtvis gör att ingen läkemedelsavvikelse har inträffat.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, har påbörjat arbetet med att utveckla avvikelserapporteringen i samtliga verksamheter bland annat genom den lokala dokumentationsgrupp som startade i början av 2009. Den lokala dokumentationsgruppen består av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal från varje verksamhet. Arbetet med detta kommer att fortsätta under hösten 2009.

Solholmens gruppboende

Ingen avvikelse har inrapporterats.

Avlidna på boendet och avlidna på annan plats

Antalet avlidna på boendet eller på annan plats, t ex sjukhus, är inte en hälso- och sjukvårdsindikator men ger en till viss del en bild av hur stor in- och utflyttningen är av boende i respektive verksamhet.

Sätra VoO, Vårbergs VoO och Skärholmens servicehus

Totalt under perioden har 16 boende avlidit på boendena och 8 på annan plats vilket är några fler än under förra perioden.

Solholmens gruppboende

På Solholmen har ingen boende avlidit under perioden maj- augusti.

Förslag till åtgärder

MAS lokala riktlinjer för hälso- och sjukvård finns på Skärholmens intranät och i pärm på sjuksköterskeexpeditionen i varje verksamhet. MAS uppdaterar de lokala riktlinjerna regelbundet, lägger ut dem på intranätet och skickar dem digitalt till varje chef.

Varje verksamhet ska därefter upprätta och/eller revidera sina egna rutiner utifrån MAS lokala riktlinjer.

Under hösten kommer MAS att påbörja en genomgång av såväl MAS lokala riktlinjer som verksamheternas egna rutiner med chefer och legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

För att komma till rätta med bristerna avseende bl.a. genomförda riskbedömningar för fall, malnutrition/undernäring och trycksår kommer MAS, till att börja med, att göra en genomgång av riktlinjen inklusive bedömningsinstrumenten DFRI (Downton fallrisk index) för fall, MNA (Mini Nutritional Assessment) för malnutrition och Modifierad Norton för trycksår med chefer och legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

A:2

Aktivitetsplan

A:3

Årsöversikt för planering, uppföljning av verksamheter

Vad	Kommentar	Jan	Febr	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
<i>Möten</i>													
Stadsdelsnämnd		22	12	26	23	14	11		27	17	22	26	17
<i>-infonämnd</i>			26		2	28				10	8	19	
<i>-socialdelegerade</i>	Onsdagar kl 14.00	7 21	4 18	4 18	1, 15, 29	13 27	10, 24		5 19	2, 30, 16	14 28	11 25	9
<i>- planeringsdag</i>												2-3	
Ledningsgrupp	Ojämma onsdagar kl. 8.30-15.00	14 28	11 25	11 25	8 22	6 20	3 17		12 26	9 23	7 21	4 18	2 16
<i>-planeringsdagar</i>									26	14-15			
Förvaltningsgrupp	Fack + ledning, torsdagar kl 9	15	12	19	16	14	11		20	17	15	19	17
Chefsforum i Skärholmen	Tisdagar 8.30-11.30	20	17	17	20-21	19	9		18	22	20	17	15
Pensionärsråd	Kl. 13.30-14.00	15	5	19	16	7	4		20	10	15	19	10
Handikappråd	Kl. 14 - 16		19		2	28				3, 24	29		5
Ungdomsråd	Kl. 17.45	27	24	31	28	26			25	29	27	24	

<p>- RISK stadens skade- och tillbudsrapporteringsystem</p> <p>Policy och riktlinjer för informationssäkerhet i Stockholms stad ISAP rapporteringsystem för IT - incidenter och revisionsverktyg för informationssäkerhet</p> <p>Revisionsdelen</p> <p>Systematiskt brandskyddsarbete</p> <p>Utbildning i samverkan med Brännkyrka även för brukare inom daglig verksamhet och LSS grupp.</p>	<p>chefsforum</p> <p>Nya regler i stadens ska tas fram under 2009. IT relaterade skador/incidenter ska anmälas direkt till säkerhetssamordnaren för vidare rapportering i ISAP</p> <p>Genomgång av utvalda delar i info-säkerheten. Nya utbildningspass erbjuds</p> <p>Ingår i internkontroll Planering av utbildning för brukare</p>																
<p>Revidering av stadsdelens Trafiksäkerhetspolicy</p>							X										
<p>Gallring av personakter inom BIA</p>							klar t										

Vad	Kommentar	Jan	Febr	Mars	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Arkiv	Arkivarbete pågår för övrigt kontinuerligt under året.												
Arkivförteckning	Uppdateras 31/6 2009												
Personal													
Löneförhandlingar	Särskilt tidsschema tas fram,												
"Guldlocka"	Maj (ca S:t Erikdagen)												
Pensionärsmiddag	September												
Introduktion av nyanställda	1 ggr VT, 1 ggr HT												

Vad	Kommentar	Jan	Febr	Mars	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Dubbelannons i lokaltidningen <i>Södra sidan</i> Utkommer lördagar 6-13 dagar innan nämndmötet.	Möte för Redaktionskommittén. Deltagare: Ragnild Stamsäter, Britt-Marie Tallroth, Ellika Eriksson, Lola Frej, Carita Hed, Susanna Brolin/Joakim Andersson, Marja Fihlman, Pirjo Nevalainen och Annika Andersson.	26		9	2+20	18			10+2 4		5	2+30	
Kommunikation och service	Enkät till receptionens och MBK:s kunder Datum ej bestämda												
IT:													
Byta plattform från S:t Erik 2.0 till SSKP	Det mesta planeras vara klart, några enheter slutförs senast februari -09.												
Klassning av system	Skär kontinuerligt												
Revidering av behörigheter	Skär kontinuerligt, anmäl personalförändringar till IT-enheten												
EKONOMI:													
Fortsatt utbildning av användare i Agresso: - introduktion av nyanställda - WEBB-info													

Vad	Kommentarer	Jan	Febr	Mars	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov
<i>Brukarundersökningar som ska genomföras i Skärholmens verksamheter, under året av andra förvaltningar i staden</i>												

A:4

Interkontrollplan för år 2009

Tertialuppföljning 2 2009

Den av nämnden beslutade risk- och väsentlighetsanalys, väsentliga processer, internkontrollplan följs upp vid tertialuppföljningarna, och redovisas i samband med verksamhetsberättelsen 2009. Uppföljning i tertialuppföljning 2 visar inga avvikelser.

A:5

Avknoppningsaktiviteter i Skärholmen och staden med deltagare från Skärholmen 2007

Avknoppningsaktiviteter för anställda i Skärholmens stadsdelsförvaltning

Information till samtliga enhetschefer gavs vid ett chefsforum med avknoppningskansliet. Inga intresseanmälningar för avknoppningar inkom till nämnden under 2007. Att avsluta sin anställning och starta ett eget företag och driva verksamhet i egen regi är ett viktigt personligt ställningstagande. Förvaltningen gav allmän och övergripande information till anställda vid 8 tillfällen och riktad och fördjupad information till arbetsgrupper och enskilda vid 5 tillfällen.

Aktiviteter anordnade från avknoppningskansliet:

Aktivitet	Antal deltagare från Skärholmen
Informationsseminarium	33
Seminarium med tidigare avknoppare	5
Seminarium med organisationer som stödjer avknoppare	6
Starta-eget seminarium	11
Starta-eget kurs	6
Seminarium, affärsjuridik	3
Seminarium företagsekonomi	3
Summa deltagare:	67

Avknopningsaktiviteter i Skärholmen och staden med deltagare från Skärholmen 2008

Under **första** tertialen 2008 har förvaltningen givit information till anställda som önskat starta eget vid 2 tillfällen.

Fördjupad information till anställda som är intresserade av att starta eget har gått ut vid 10 tillfällen.

Aktiviteter anordnade från avknopningskansliet:

Aktivitet	Antal deltagare från Skärholmen
Seminarium med tidigare avknoppare	2
Starta-eget seminarium	20
Starta-eget kurs	8
Seminarium, affärsjuridik	0
Seminarium, arbetsrätt	2
Seminarium företagsekonomi	2
Summa deltagare:	34

Under **andra** tertialen 2008 har förvaltningen givit information till anställda som önskat starta eget vid 1 tillfällen.

Fördjupad information till anställda som är intresserade av att starta eget har gått ut vid 2 tillfällen.

Aktiviteter anordnade från avknopningskansliet:

Aktivitet	Antal deltagare från Skärholmen
Seminarium med organisationer som stödjer avknoppare	1
Starta-eget seminarium	4
Seminarium, affärsjuridik	4
Seminarium, arbetsrätt	0
Seminarium företagsekonomi	1
Summa deltagare:	10

Verksamhetsberättelse 2008

Aktiviteter anordnade från avknopningskansliet:

Aktivitet	Antal deltagare från Skärholmen
1 st seminarium ”Att lägga anbud”	0
3 st Starta-eget seminarium	0
2 st Starta-eget kurser	0
1 st fördjupning ”Att starta företag”	0
1 st fördjupning ”Företagets pengar”	0
1st seminarium ”Att skaffa startkapital”	6 *
Summa deltagare:	6

Avknopningsaktiviteter i Skärholmen och staden med deltagare från Skärholmen 2009

Under **första** tertialen 2009 har förvaltningen givit information till anställda som önskat starta eget vid 5 tillfällen.

Fördjupad information till anställda som är intresserade av att starta eget har ej efterfrågats under första tertialen.

Aktiviteter anordnade från avknopningskansliet:

Aktivitet	Antal deltagare från Skärholmen
Seminarium med tidigare avknoppare	Har inte varit under tertial 1
Starta-eget seminarium	1
Starta-eget kurs (3 dagar)	1
Anbudsseminarium	2
Seminarium, affärsjuridik	Ges inte den här terminen
Seminarium, arbetsrätt	Ges inte den här terminen
Seminarium företagsekonomi	Ges inte den här terminen
Summa deltagare:	4

Under **andra** tertialen 2009 har förvaltningen givit information till anställda som önskat starta eget vid 2 tillfällen.

Fördjupad information till anställda som är intresserade av att starta eget har ej efterfrågats under andra tertialen.

Aktiviteter anordnade av enheten för kvalitetsutveckling och avknopning:

Aktivitet	Antal deltagare från Skärholmen
Seminarium med tidigare avknoppare	Har inte varit under tertial 2
Starta-eget seminarium	Har inte varit under tertial 2
Starta-eget kurs (3 dagar)	1
Anbudsseminarium	1 (2 anmälda)
Seminarium, affärsjuridik	Har inte varit under tertial 2
Seminarium, arbetsrätt	Har inte varit under tertial 2
Seminarium företagsekonomi	Har inte varit under tertial 2
Summa deltagare:	2

BILAGOR B, Särskilda redovisningar

Redovisning av status på åtgärder vidtagna maa av:

SLKs uppdrag i "Stimulans för Stockholm"

Stadsledningskontoret har vid granskning av verksamhetsplan 2009, uppmanat nämnden att revidera årsmål och aktiviteter för att bättre bidra till att uppnå stadens mål.

Tertialuppföljning 2: Klart! Åtgärdades i samband med Tertialuppföljning 1. Uppföljning av nuläget redovisas under varje punkt.

Revisionskontorets årsrapport för 2008

Revisionskontoret har i årsrapport för 2008 pekat på flera förbättringsområden.

Tertialuppföljning 2: Åtgärder vidtagna och redovisade i samband med Tertialuppföljning 1, uppföljning av nuläget redovisas under varje punkt.

Nämndens uppdrag i samband med beslut om Verksamhetsplan 2009

I samband med verksamhetsplan 2009 gav stadsdelsnämnden förvaltningen flera uppdrag att redovisa i samband med tertialuppföljning 1 och 2.

Tertialuppföljning 2: Flera uppdrag är påbörjade och redovisades i samband Tertialuppföljning 1, uppföljning av nuläget redovisas under varje punkt.

För att säkerställa att åtgärder vidtas och implementeras i verksamheten redovisas dessa, enligt Skärholmens ledningssystem, i samband med VP, tertialuppföljningar och verksamhetsberättelse/bokslut.

En särredovisning av uppdragen och vidtagna åtgärder sker i denna bilaga, men ändrade målvärden och nya/kompletterande aktiviteter är också dokumenterade i ILSwebb, vilket gjorts i samband med tertialuppföljning 1 och 2.

Uppdrag till Skärholmens stadsdelsförvaltning:

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

SLK: Skärholmen ska utveckla arbetet med en ökad konkurrensutsättning och vidta aktiviteter som stöder detta.

Revisionens synpunkt: På Kommunfullmäktiges två indikatorer för området "Andel upphandlad verksamhet i konkurrens" och "Antal anställda till avknoppade verksamheter" redovisar Skärholmens stadsdelsnämnd ej uppnådda årsmål.

Svar:

Skärholmens stadsdelsförvaltning arbetar mycket aktivt med att regionen ska bli attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.

Skärholmen/Kungens kurva är Skandinaviens största handelsplats som fn är under expansion bl a inom Söderortsvisionen. Skärholmens centrum invigdes under 2008 efter en flerårig upp- rustning. I Skärholmen finns ett rikt kultur-, rekreations- och idrottsliv bl a genom lokalisering av stadsteatern. I dessa projekt/verksamheter har Skärholmens stadsdelsnämnd deltagit aktivt i olika arbetsgrupper. Därutöver finns sedan flera år ett samarbete mellan olika samhällsaktörer och medborgare kring att verka för att Skärholmen ska vara rent, tryggt och snyggt för boende, de som arbetar här och besökare.

Under 2009 etableras både *Nystartskontor* och *Servicekontor* i Medborgarkontorets lokaler, bl a för att underlätta både nyföretagande och etablering av företag i Skärholmen och regionen. Nystartskontoret anställde den 1 april två starta-egetlotsar Deras uppgift är att informera och ge stöd till blivande och nyligen etablerade egna företagare. Nystartskontoret finansieras delvis med medel från Tillväxtverket

(f.d Nutek). Regeringen har gett nio kommuner möjlighet att ansöka om dessa medel.

Skärholmen i Stockholms stad är ett av de utsedda områdena.

Nystartskontoret kommer att ordna en temakväll under hösten med information om avknoppning och möjligheter att starta eget med verksamhetsområde inom offentlig sektor. Servicekontor (samverkan mellan Försäkringskassan och Skatteverket) öppnade på Medborgarkontoret 1 juni 2009. Blivande och redan etablerade företagare får då ännu bättre service. Redan nu kan man ställa frågor om eget företagande till samhällsvägledarna på medborgarkontoret och vid behov låna en publik dator.

Tertialuppföljning 2:

Skärholmens stadsdelsförvaltning följer den Aktivitetsplan nämnden beslutat. Vi ser över vilka ytterligare verksamheter nämnden kan upphandla. Två verksamheter har upphandlats under 2009 och avtal tecknats (Den dagliga verksamheten för personer med funktionsnedsättning och Öppenvård för familjer och nätverk). Företaget som stadsdelsnämnden tecknat avtal med avseende Den dagliga verksamheten för personer med funktionsnedsättning, är ett avknoppat företag.

Jobb i stället för bidrag

Vi ska intensivifiera samarbetet med jobbtorgen, arbetsförmedlingen och försäkringskassan om personer som står långt från arbetsmarknaden, genom bl a utbildning och stöd.

Svar:

Vi samarbetar med Arbetsförmedlingen kring arbetsmarknadsåtgärder som t ex offentligt skyddat arbete (OSA).

Socialsekreterarna på MOSEF har haft en gemensam planeringsdag med Jobbtorg och socialsekreterare från stadsdelarna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen. Avsikten med mötet var att utveckla samverkansformer. En uppföljningsdag genomfördes i juni 09.

2 socialsekreterare är särskilt avdelade för att arbeta med långtidssjuka. De har ett nära samarbete med Vårdcentralerna i Stadsdelen. Vi har även samverkansmöten med Jobbtorget på chefsnivå.

Metoder för bedömning av arbetsförmåga finns hos START och andra verksamheter som gör arbetsförmågebedömningar.

Försäkringskassans interna arbete och nya regelverk innebär att sjukbidragen avslutas och endast ett fåtal beviljas sjukersättning tillsvidare (flera får avslag på ansökan om sjukersättning). Försäkringskassans målgrupp innefattar inte de ”nollklassade”, vilket innebär att dessa personer kan bli aktuella för försörjningsstöd. Den samverkan som Försäkringskassan erbjuder är avstämningsmöten för personer som har ersättning.

Tertialuppföljning 2:

Pågående arbete. Socialsekreterarna på MOSEF har haft 2 gemensamma planeringsdagar med JT och socialsekreterare från stadsdelarna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen. Samverkansformer är under utveckling.

Vi ska minska behovet av och förkorta tiden för försörjningsstöd genom individuella lösningar och tidiga insatser.

Svar:

Enheten för Bistånd och Arbete arbetar enligt Skärholmsmodellen vilket innebär att vi ger stöd till den enskilde att nå snabbaste vägen från bidrag till egen försörjning. Vår grundsyn är att kan och vill bidra efter sin förmåga. Vi fokuserar på människors kompetens vid den individuella planeringen. Vi arbetar för att minska behovet av ekonomiskt bistånd och förkortad bidragstid genom individuella lösningar och tidiga insatser, vilket kännetecknas av en snabb aktivering av de personer som söker försörjningsstöd eller introduktionsersättning. Vi gör individuella handlingsplaner och har täta uppföljningar av handlingsplanerna, ca 1 gång/månad. Insatserna är av olika art eftersom personerna har olika behov. Möjligheten att uppfylla målet har minskat i takt med att arbetslösheten ökat.

Våra tidigare erfarenheter visar att mellan 60%-65% hittar en annan försörjning inom de första fem månaderna. Men, vi ser nu en förändring bl a beroende på innevarande lågkonjunktur och ändrade förutsättningar inom Försäkringskassan.

Tertialuppföljning 2:

Insatsen försörjningsstöd har en stark koppling till omvärldens generella välfärdssystem. Vi ser idag att många personer som haft arbete lämnar arbetsmarknaden utan A-kassa och söker försörjningsstöd. På motsvarande sätt har allt fler personer sökt försörjningsstöd därför att deras sjukersättning upphört. Lågkonjunkturen vi befinner oss i gör det svårt för dessa personer att hitta och få ett arbete. Det innebär att tiden som personerna uppbär försörjningsstöd blir allt längre. Vi arbetar med varje individ för att denne ska finna annan försörjning. Andelen personer med mycket långvarigt beroende kräver stora insatser för att komma vidare. För den målgruppen samarbetar vi med RödaKorset och vi har två socialsekreterare som arbetar som rehabhandläggare.

Fortsätta arbetet med att aktivt arbeta för att underlätta avknoppningar**Tertialuppföljning 2:**

Alla medarbetare får information om avknoppning och möjlighet att delta i olika kurser och informationsträffar. Information ges av förvaltningens strateg i samverkan med stadens kvalitets- och avknoppningskansli.

Därutöver får medarbetare kontinuerlig information via mail och på arbetsplatsträffar om möjligheten att delta i olika kurser och informationsträffar för att kunna knoppa av.

Under året kommer 1 avknoppning ske, då anställda startat ett aktiebolag och lagt ett vinnande anbud vid Upphandling av Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Utveckla "Aktivetsplanen för upphandling och konkurrens".**Tertialuppföljning 2:**

Stadsdelsförvaltningen följer Aktivetsplanen beslutad av stadsdelsnämnden.

Vi kommer att se över vilka fler verksamheter som kan upphandlas i konkurrens.

Två verksamheter har under året upphandlats och avtal tecknats.

Utförardelen inom socialpsykiatri ska därefter upphandlas, förvaltningen har avvaktat utredning av de ekonomiska förutsättningar som ska gälla för verksamheten, Kommunfullmäktige fattar beslut under hösten 2009. Upphandlingsarbetet är något framskjutet och nytt avtal föreslås börja gälla fr o m 1/7 2010.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

SLK: Vi ska vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet leds av högskoleutbildad personal

Revisionens synpunkt: Nämnden har ej uppnått målet att öka andelen förskollärare.

Tertialuppföljning 2:

Skärholmen har svårigheter att nå upp till målet angående andelen förskollärare. Det senaste halvåret har flera förskollärare anställts, men det är svårt att nyanställa förskollärare i Skärholmen. Dels har vi låg personalomsättning, vilket innebär att barnskötare innehar tjänsterna, och dels är det svårt att anställa nya förskollärare, även när det uppstår lediga tjänster. Därför satsar vi stort på att vidareutbilda våra barnskötare till förskollärare istället.

I dagsläget har fyra personer påbörjat distansutbildningen till förskollärare och totalt är det nu 13 personer som utbildar sig till förskollärare. En ny satsning på utbildning för förskollärare *Tvåspråkiga barns kunskap – och språkutveckling* påbörjas i oktober. Utbildningen förläggs i stadsdelen med start i oktober och pågår under 2 år. Stadsdelsnämnden samarbetar med Stockholms universitet och Södertörns Högskola, uppmuntrar barnskötare att vidareutbilda sig, tar gärna emot lärarstudenter och praktikanter samt har olika satsningar på profilering och karriär för att attrahera förskollärare att söka arbete i Skärholmen. Vi har också en annons publicerad på webb-baserade ”Skoljobb” för att marknadsföra förskolorna i Skärholmen.

I samarbete med staden centralt och med universitet och högskolor erbjuds våra barnskötare att gå en grund- eller vidareutbildning till förskollärare. Barnskötare uppmuntras även att gå olika distansutbildningar till förskollärare. Barnskötare, som behöver få behörighet för att kunna vidareutbilda sig till förskollärare, får utbildning i yrkessvenska och Komvuxutbildning. Några barnskötare började redan under våren i en pilotutbildning.

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

SLK: Vi ska justera vårt årsmål avseende omsorgspersonal (äldreomsorgen) med grundutbildning, och redovisa aktiviteter som stödjer årsmålet. Årsmålet ska inte understiga 87%

Revisionens synpunkt: Nämnden har ej uppnått målet att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning inom äldreomsorgen.

Svar:

Årsmålet är justerat till 87%. Samtliga enheter arbetar aktivt med att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning. Sammanlagt 20 medarbetare går idag utbildning i vårdsvenska för att kunna komma in på grundutbildningsprogrammet. Utsikterna för att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning är goda.

Samtliga enheter arbetar aktivt med att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning. Sammanlagt 20 medarbetare går idag utbildning i vårdsvenska för att kunna komma in på grundutbildningsprogrammet. Utsikterna för att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning är goda.

Tertialuppföljning 2:

Omsorgen om äldres enheter har genomfört satsningar för att öka kunskapen i svenska språket för att medarbetarna i förlängningen ska komma in på grundutbildningsprogrammet. Vid en sammanställning från Äldreförvaltningen hade Skärholmens stadsdelsförvaltning 45 % av det sammanlagda deltagarantalet på två kurser i vårdsvenska och vid en kurs, 72 %!

På Sättra vård- och omsorgsboende har 110 medarbetare grundutbildning av totalt 137, dvs 80 %. Detta är en ökning sedan tertial 1 från 107 personer (78 %) med utbildning. Ytterligare medarbetare kommer att påbörja utbildning under hösten och några kommer att avsluta sin utbildning i december 2009. Sättra vård- och omsorgsboende vidhåller därför att de kommer att nå KF:s årsmål vid årets slut.

Skärholmens servicehus har tre långtidssjukskrivna personer med sjukersättning som saknar utbildning och som i dagsläget inte kan anmälas på någon utbildning. En personal är långtidssjukskriven, en person är föräldraledig och en person går på egen hand undersköterskeutbildning. Tre personer utan grundläggande utbildning har mindre än fyra år kvar till pensionsålder och två personer planeras att få grundläggande utbildning till hösten 2009. 38 medarbetare har grundutbildning av totalt 52, dvs 73 %. Ingen förändring sedan tertial 1.

Den öppna hemtjänsten i Skärholmen har tidigare redovisat antalet utbildade medarbetare efter den norm som Kompetensutvecklingsinstitutet lade, de ansåg inte att de äldre utbildningarna som medarbetare gick under 1980- och 1990 talet hade tillräckligt höga poäng och räknades därför inte. Detta har medfört att enheten har haft en låg utbildningsnivå. När enheten räknar de medarbetare som har någon form av vårdutbildning blir det 42 medarbetare av totalt 50, dvs 84 %.

På Vårbergs vård- och omsorgsboende har 49 medarbetare en grundutbildning av totalt 62, dvs 79 %. Enheten har i dag en medarbetare som går en undersköterskeutbildning.

Den sammanlagda utbildningsnivån ligger vid T2 på 79 %, förutsättningarna för att nå KF's årsmål om 87 % finns.

SLK: I budget för 2008 och 2009 har medel fördelats till utbildningsinsatser för anställda inom omsorg om äldre, efter särskilda fördelningsnycklar.

Vi ska utforma en rutin och ett arbetssätt för att kontinuerligt dokumentera hur vi har nyttjat dessa medel, inom vilka områden de använts till, samt antalet personer som tagit del av pengarna.

I Verksamhetsberättelsen 2009, ska det samlade resultatet redovisas.

Tertialuppföljning 2:

Rutiner har tagits fram och enhetscheferna redovisar månadsvis sitt nyttjande av utbildningsinsatser. Detta kommer att slutredovisas i samband med verksamhetsberättelsen 2009.

SLK: Vi ska öka andelen Familjehem som ska ha genomgått grundutbildning ska ligga minst på 50%, vi ska justera vårt årsmål för detta och ta fram aktiviteter som stödjer detta

Revisionens synpunkt: Nämnden har ej uppfyllt stadens mål.

Tertialuppföljning 2:

Årsmålet för andelen nya familjehem som genomgått grundutbildning har justerats till 50%. För att uppnå detta ska ”alla nya familjehem få grundutbildning innan de blir godkända som familjehemsföräldrar och får uppdrag” (aktivitet). När det gäller andelen befintliga familjehem ska 35% ha grundutbildning enligt stadens årsmål.

Alla familjehem erbjuds grundutbildning. Många barn i familjehem är placerade hos släktingar, som det ser ut just nu 45%. Antalet ensamkommande flyktingbarn är fortfarande stort, varav de flesta också bor hos släktingar i stadsdelen. Av 13 flyktingbarn är 11 placerade i släktinghem. Familjevården har länge verkat för att få till stånd utbildning för släktinghem och för föräldrar som inte behärskar svenska. Staden centralt kommer nu att anordna grundutbildning som är speciellt anpassad för släktinghem, en utbildning för personer med svenska som modersmål, en för familjer som inte har svenska som första språk. Två nya placeringar har skett sedan maj månad, varav ett hem redan har grundutbildning och ett är släktinghem för ett nyanlönt ensamkommande flyktingbarn, där familjen ännu inte fått grundutbildning.

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

SLK: Vi ska tydligare beskriva det arbete vi ska bedriva för att minska sjukfrånvaron.

SLK: Vi ska följa och dokumentera sjukskrivningarna enligt stadens rehabiliteringsprocess vid varje nytt sjukfall.

SLK: Vi ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas vid första sjukskrivningsdagen.

Revisionens synpunkt: Revisionskontoret pekar på att nämnden sedan flera år tillbaka haft problem med att komma tillrätta med den höga sjukfrånvaron, som under 2008 ökade med 9% till 12,3%. Nämnden har ej uppnått stadens mål om 8%.

Nämndens uppdrag: Utarbeta ett handlingsprogram för att minska sjukfrånvaron bland förvaltningens anställda. Handlingsprogrammet ska redovisas i samband med Tertialrapport 1. Därefter ska rapportering ske kvartalsvis till nämnden. I samband med bokslutet för 2009 samt månadsrapporterna varje kvartal 2009 ska det även redovisas hur och i vilken utsträckning stadsdelens anställda använt den friskvårdstimma de har rätt till.

Svar:

Skärholmens anställda toppar sjukstatistiken i Stockholms stad. Kostnaden för detta kan räknas till miljontals kronor. Oberoende av vilken majoritet som suttit har de anställda haft hög sjukfrånvaro. Av Skärholmens 1236 anställda är 10,6% sjukskrivna (tertialuppföljning 2 2009) vilket motsvarar ca 130 personer. Av dessa har ca 90 personer varit sjukskrivna över 90 dagar.

Staden redovisar för innevarande år jämförande statistik för sjukfrånvaron för och mellan förvaltningarna hel- och halvårsvis. I vår egen avläsning visar det sig att sjukfrånvaron minskat med 2,0%-enheter det jämfört med tertialrapport 2 2008.

Stadsdelsnämnden fortsätter arbeta med sjukfrånvaron, som till största delen avser personer som sedan lång tid är långtidssjuka. Under 2009 pågår särskilda satsningar för att, förutom hälsoarbetet, minska sjukfrånvaron.

Vi har för 2009 beviljats projektmedel med 0,6 mkr för arbetet med att minska sjukfrånvaron.

Samtliga medarbetare inom förskolan är anslutna till sjuk- och friskanmälan genom MedHelp. Här ingår även vård av sjukt barn. Det innebär att sjukanmälan görs till sjuksköterska hos MedHelp som också kan ge sjukvårdsrådgivning samt rådgivning vid vård av sjuka barn. MedHelps sjuksköterska ringer sedan upp på 3:e dagen för uppföljning och sjukvårdsrådgivning för att underlätta och påskynda tillfrisknandet. Dag 8 återkopplar MedHelp för att påminna om läkarintyg och dag 15 görs sjukanmälan till försäkringskassan.

Vidare genomför förvaltningen ett projekt tillsammans med företagshälsovården Previa. 15 medarbetare och deras chefer genomgår en fördjupad "Aktiv rehabiliteringsmodell". En rehabsamordnare från Previa med beteendevetenskaplig utbildning säkerställer att varje

enskilt rehabärendes handlingsplan förs fram till avslut, dvs ingen sjukskrivning föreligger. Chefscoachning genomförs i syfte att stötta och handleda den enskilde chefen i sitt rehabiliteringsarbete. Samtliga chefer i Skärholmen genomgår i Previas regi en halv dags utbildning i rehabiliteringsprocessen där bl a rutiner tas fram, som kommer att säkerställa att kontakt tas vid första sjukskrivningsdagen och att en handlingsplan tas fram inom den första månaden.

Därutöver följs sjukfrånvaron upp med varje chef i samband med tertialuppföljningarna. I samband med det nya arbetsmiljöavtalet FAS 05 har arbetsmiljö och hälsa fått en än mer framträdande plats vid arbetsplatsträffarna och vid utvecklingsamtal. Enheten följer upp hur friskvårdstimmen nyttjas av medarbetarna.

Tertialuppföljning 2:

Sjukfrånvaron har minskat till 10,6 från 12,6% (tertiäluppföljning 2, 2008).

Projekten för att minska sjukfrånvaron pågår:

Projekt Sjuk- och friskanmälan genom MedHelp löper på för samtlig personal inom förskolan. Vad som redan uppmärksammas är att sjukfrånvaroperioderna blir kortare för de nyinsjuknade. En mer strukturerad uppföljning kommer att göras i slutet av september.

Projekt Aktiv rehabilitering av långtidssjukskrivna pågår för de 15 medarbetarna. Arbetsförmågeutredningar är genomförda för samtliga och rehabiliteringsmöten har genomförts. Arbetet fortsätter nu med att genomföra de steg som rehabiliteringsmötena resulterat i.

Enhetschefer i organisationen har genomgått en halv dags fördjupningsutbildning i rehabiliteringsprocessen.

Nyttjandegrad av Friskvårdstimmen, en sammanfattning av inkomna svar på friskvårdsenkäten redovisas nedan programområdesvis

Sammantaget kan konstateras att processer pågår vid de flesta enheterna för att utveckla hälsoarbetet utifrån de villkor som arbetet ger.

Äldreomsorg

Inom hemtjänsten går medarbetarna mycket i arbetet och ser det som motion under dagen. Stegtävlingar

På en enhet nyttjas enhetens gym av många medarbetare.

Massagestol kommer till stor användning vid två enheter. Friskvårdstimmen tas nu ut uppdelat vid flera tillfällen under veckan. Den ger medarbetarna en bättre arbetsvardag då den ger en avslappande stund mitt i arbetspasset samt en förebyggande verkan då stela och trötta muskler får massage.

På Apt-möten pratas om vikten av att vårda sin kropp både på utsidan och insidan. I vården är medarbetarnas kroppar det verktyg som dagligen används i arbetet och ska hålla länge, det är viktigt att vara lyhörd och ta hand om sig själv.

Enheterna påminner om att friskvårdstimmen finns samt om de möjligheter till rabatterade träningskort som finns till stadens idrottsanläggningar.

Inom beställarenheten nyttjas friskvårdstimmen, arbetet innebär också cykling och promenader i tjänsten. Enheten kommer att vara med i stegtävling genom Star.

Omsorg om funktionsnedsatta

En stor del av enheterna har ett utvecklat hälsoarbete.

Vid beställarsektionen talar man om vikten av att röra sig för att må bra fysiskt och psykiskt för att orka med vardagen. Det är tillåtet att ta ut friskvårdstimmen vilket handläggarna kan planera in utifrån vad arbetet kräver. Det egna ansvaret för hälsan betonas också.

Personliga assistenter har inte någon möjlighet att ta ut friskvård på arbetstid, ledsagare och avlösare arbetar så få timmar i veckan varför det finns stora möjligheter för dem att utöva friskvård på fritiden.

Inom LSS-gruppboendestäder finns ett pågående hälsoprojekt som är riktat till medarbetarna. Inom ramen för projektet läser alla medarbetarna boken Instruktionsbok till livet som inriktar sig på hälsa och vikten av att ha en god hälsa. På enheterna ges möjlighet till kortare avbrott i arbetet med möjlighet att ta en promenad eller vila i en bekvämare stol alternativt att använda spikmatta. Den enskilde medarbetarens eget ansvar för sin hälsa betonas.

Föreläsning med bl a Per Gärdsell.

Styrketräning, cykling, Qi-gong och kampsport.

Friskvård och hälsa diskuteras på Apt-möten.

Massagestol finns

Vid en enhet anges att personalen gör aktiviteter med boende/brukare på arbetstid vilket är bra även för personalen. Vissa är mycket aktiva på privat tid, tränar, går på hundpromenad, dansar mm.

Friskvårdsombud finns som tar fram och ordnar aktiviteter. Vid en enhet har man inlagt i schemat för brukarna t ex styrketräning och simning vilket innebär att även medarbetarna gör samma aktiviteter.

Förslag, att dela ut en summa pengar per anställd till respektive enhet att ordna friskvårdsaktiviteter för, för att få med dem som inte redan tränar och är aktiva.

Tankar finns om att dela upp timmen och ta ut 30 min/gång eller att ta friskvårdstimmen i början eller slutet av arbetsdagen.

Schemaändringar planeras för att det ska finnas mer utrymme för friskvård..

En god planering gör att det blir lättare att ta ut friskvårdstimmen .

Förskola

Vid en enhet erbjuds alla medarbetare att delta i Våruset, intresset har efterhand ökat och senast var det nästan hälften av medarbetarna som deltog. En inventering av önskemål om olika friskvårdsaktiviteter har lämnats ut till medarbetarna för att få fler aktiva.

Hälsocoacher finns på de flesta förskolorna och kontinuerliga hälsocoachmöten äger rum för att få alla delaktiga i det fortsatta hälsoarbetet.

Hälsofrågorna tas upp vid Apt-möten, vid medarbetarsamtal och hälsocoacherna organiserar hälsoaktiviteterna genom att lägga upp ett schema över träningstider och aktiviteter.

Ibland kan det vara svårt att ta ut friskvårdstimmen, då tar medarbetarna tagit ut friskvårdstimmen i kortare pass i samband med rasten.

Bistånd o Arbete

En stor del av medarbetarna nyttjar friskvårdstimmen

Styrketräning, spinning, cykling och massagestol anges vid en enhet. Olika aktiviteter anordnas. En positiv anda finns för att möjliggöra att friskvårdstimmen ska kunna tas ut. Flera cyklar till och från arbetet. En enhet har deltagit i Stars:s cykeltävling med gott resultat. Massagestol och träningsrum finns på enheten, kostmedvetenhet och en god livsstil uppmuntras. En gemensam dialog om dessa frågor förs löpande.

Social omsorg om barn och unga

Vid några av enheterna nyttjas friskvårdstimmen i stor utsträckning.

Hälsocoach på enheten har en stimulerande inverkan på hälsoarbetet.

Vid Apt-möten diskuteras hälsa och alla påminner varandra om vikten av att ta ut sin friskvårdstimme.

Övergripande administration

Många nyttjar friskvårdstimmen.

Hälsofrågor tas upp vid Apt-möten.

Olika aktiviteter som: Promenerar, springer, massagestol, styrketräning, stegtävling, göra saker tillsammans.

Det är viktigt att peppa varandra.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

SLK: Vi ska redovisa åtgärder för få budget i balans för 2009.

Tertialuppföljning 2:

Stadsdelsförvaltningen har en frekvent (minst 1 g/månad) ekonomisk uppföljning för varje enhet, och verksamhet. Vid risk för avvikelse vidtas åtgärder för att komma i balans till årets slut. Budgethållningsåtgärder redovisas per verksamhetsområde i tertialrapport 2.

SLK: Vi ska utveckla en god prognossäkerhet.

Revisionens synpunkt:

Revisionskontoret anser att nämndens årsredovisning brister i analys av och förklaring till orsakerna bakom budgetavvikelse, samt i skillnad mellan prognostiserat utfall och faktiskt ekonomiskt utfall. Nämnden bör ställa krav på att få en tydlig redovisning av eventuella budget- och prognosavvikelse.

Nämndens årsredovisning saknar information om hur resultatenheter som visar underskott ska täcka dessa under 2009.

Tertialuppföljning 2:

Stadsdelsförvaltningen kommer under 2009 att utveckla analysarbetet och ge tydliga redovisningar dels i månadsrapporter och i tertialrapporterna till stadsdelsnämnden.

I månadsrapporterna redovisas månadsvisa utvecklingen av nettokostnadsutfallet. I prognoserna tas också upp skillnaden mellan föreliggande och tidigare prognos samt en analys av ev förändring mellan prognoserna.

För tydlighetens skull redovisas i bokslut utvecklingen av prognoserna under året angivet som prognostiserat utfall före resultatfond netto uttryckt i mkr. Under 2008 har prognossäkerheten där fungerat bra. Avvikelsen mot budget förändras under året, i samband med att budgetramen justeras, vilket gör det svårare att rakt jämföra budgetavvikelse mellan prognoserna.

Samtliga verksamheter har ekonomiuppföljning med budgetcontroller månadsvis, både på enhetsnivå och samlat för verksamheten. Särskilt fokus har satts på äldreomsorgen med hänsyn till bokslutets resultat och det för året beräknade underskottet. När det gäller försörjningsstöd följs ärendeutvecklingen per handläggare och kostnadsutveckling per individ varje månad. Utifrån antal beslut och snittkostnad lägger vi prognos för året. Även inom vård av barn och unga har uppföljningsarbetet intensifierats. Det beräknade resultat för resultatenheterna inom förskola och äldreomsorg följs noga och de som riskerar underskott har budgethållningsplaner.

Vi ska frigöra resurser för kärnverksamhet genom ökad kostnadseffektivitet i stadens verksamhet, stadens administration och lokalkostnader ska minska.

Tertialuppföljning 2:

Stadsdelsförvaltningens administration har till uppgift att i första hand ge en god service till stadsdelsnämnden och medborgarna, god intern service till verksamheterna i stadsdelsförvaltningen samt bidra till ett effektivt resursutnyttjande i stadsdelsförvaltningen.

Vi verkar för effektiv resursanvändning avseende medarbetarnas kompetens, lokaler, IT och övriga resurser, inom ramen för stadsdelsnämndens budget.

Kostnaderna för stadsdelsnämnden och den gemensamma administrationen ska inte överstiga 3,5 % av budgetomslutningen

Skärholmen ska ha tillgängliga och fina verksamhetslokaler som är anpassade efter de behov och den efterfrågan som finns. Lokalkostnaderna ligger idag på ca 7% av budgetomslutningen, exklusive Kommunövergripande verksamhet.

Lokalkostnaderna kommer att minska i samband med avvecklingen av Vårbergs vård- och omsorgsboende den 1 oktober. Micasa kommer att renovera Skärholmens servicehus.

Samtliga lokalytor kommer att ses över för att göra verksamheten mer kostnadseffektiv. De administrativa ytorna ska minska och lägenhetsytorna ska öka. I samband med att renoveringen blir klar kommer Sättra/Bredängs hemtjänstlokal att sägas upp, för att samordnas med Skärholmen/Vårbergs hemtjänst i en gemensam lokal inom servicehuset.

Vi ska tillsammans med de andra stadsdelsnämnderna uppdra till serviceförvaltningen att genomföra en upphandling av sommarkoloniverksamhet att gälla fr o m 2010

Tertialuppföljning 2:

Staden har beslutat att förlänga avtalet med nuvarande leverantörer att även gälla sommaren 2010.

Åtgärder med anledning av Revisionskontorets årsrapport 2008

Anhörigas upplevelse av hur anhörigstödet fungerar inom äldreomsorgen

Revisionens synpunkt: Nämnden har ej uppnått målet att anhöriga ska uppleva ett fullgott anhörigstöd från stadsdelsnämnden.

Stadsdelsförvaltningens åtgärder:

Stadsdelsnämnden kommer under 2009 att anordna utbildning och anhörigstöd med utgångspunkt av de behov som anhörigenkäten redovisade.

Enkäten som utarbetades av äldreförvaltning skickades ut till 157 anhöriga i stadsdelen för att inhämta anhörigvårdarnas synpunkter om vad som behöver förbättras och utvecklas i stödet till anhöriga. Svarsfrekvensen var 40 %, vilka ansåg att de överlag får det stöd och den hjälp de behöver i vardagen. Detsamma gäller även vad gäller var de skulle vända sig om deras närståendes hjälpbehov förändrades. Det framkom att mer information efterfrågades för att underlätta i vardagen. De flesta önskade kontinuerlig information om vad äldreomsorgen kan erbjuda, kunskap om läkemedel, sjukdomar, förflyttningsteknik samt information om hjälpmedel. Av dem som svarade framkom det önskemål om en ”stödperson” samt om en möteslokal dit man kan komma och träffa personer i liknande situation för erfarenhetsutbyte och stöd.

Stadsdelsförvaltningen har tagit till sig de anhörigas synpunkter och åtgärdat följande; Stadsdelens anhörigprojekt har fått en ny projektledare och omorganiserats till att numera tillhöra den öppna hemtjänsten i stadsdelen. Detta för att kunna nå ut till fler anhöriga. Till projektet och projektledaren finns även en anhörigkonsulent. Anhörigkonsulenten har telefontid och är tillgänglig för anhöriga som behöver råd, stöd och information. Den 6 april öppnades genom anhörigprojektet ett anhörigcafé/möteslokal som har öppet varje helgfri måndagseftermiddag, för att man som anhörig kunna träffa andra i liknande situationer, men även få råd, stöd och information från anhörigkonsulenten.

Tertialuppföljning 2:

Stadsdelsförvaltningen kommer att skicka ut 2009 års anhörigenkät, på uppdrag av Äldreförvaltningen, i början av oktober. Sammanställningen, med resultat och analys kommer att presenteras i verksamhetsberättelsen. De eventuella förbättringsområden som framkommer kommer omsorgen om äldre att presentera och arbeta med i 2010 års verksamhetsplan.

Andelen ej verkställda beslut enligt SoL och LSS inom individ- och familjeomsorgen

Revisionens synpunkt: Nämnden har sedan 1 juli 2008 rapporteringsskyldighet till länsstyrelse och stadens revisorer att anmäla ej verkställda beslut.

Stadsdelsförvaltningens åtgärder:

Stadsdelsnämnden rapporterar varje kvartal antalet ej verkställda beslut till länsstyrelse, revisionskontor, socialtjänstförvaltningen och äldreförvaltningen.

Inom enheten stöd till personer med funktionsnedsättning fanns den 31 december 2008 sex stycken ej verkställda beslut. Fem av dessa avsåg kontaktpersoner och en särskilt boende. Den 31 mars 2009 fanns det två ej verkställda beslut som numera (den 23 april) är verkställda.

Enheten stöd till personer med funktionsnedsättning har därmed verkställt alla sina beslut enligt SoL och LSS.

Enheten omsorgen om äldre har inga ej verkställda beslut.

I redovisningen för kvartal 1 2009 har ett beslut om kontaktfamilj inte kunnat verkställas inom Social omsorg om barn och unga, då den tilltänkta familjen drog sig ur.

Tertialuppföljning 2:

För kvartal 2 har inga beslut rapporterats som ej verkställt inom verksamheten Social omsorg om barn och unga. Ett beslut om kontaktfamilj rapporterades under kvartal 1 som ej verkställt. Beslutet verkställdes i juni 2009. BiA har under maj-augusti 09 inga ej verkställda beslut. Omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning har verkställt alla sina beslut, dvs inga icke verkställda beslut per den 31 augusti 2009.

Andel barn och unga i åk 9 samt åk 2 i gymnasiet som använt narkotika har ökat

Revisionens synpunkt: "Stockholmsenkäten" visar att andelen har ökat i Skärholmen.

Stadsdelsförvaltningens åtgärder:

Stadsdelsnämndens preventionssamordnare samverkar med olika aktörer för att minska drognyttjandet bland barn och unga i Skärholmen. Stadsdelens preventionssamordnare ansvarar för det långsiktiga preventiva arbetet i stadsdelens och genomför antilångningskampanjer, folköls- och tobakstillsyn.

Tertialuppföljning 2:

Stadsdelens preventionssamordnare ansvarar för att samordna och ta fram ett åtgärdsprogram för att bekämpa narkotikabruket bland stadsdelens ungdomar. Åtgärdsprogrammet görs i samverkan med fältverksamhet och fritidsenhet och är ämnat för personal, som arbetar med barn, ungdomar och unga vuxna i stadsdelen. Åtgärdena inarbetas i det lokala "Tobak-, alkohol- och narkotikapolitiska handlingsprogrammet", som ska revideras under hösten 2009. Utbildning i "Tecken, droger och symptom" har genomförts för personal i förskola, skola inkl. gymnasiet, socialtjänst, fritid, bostadsbolag – totalt har 80 personer deltagit. Nya utbildningstillfällen kommer under hösten. Revidering av det lokala "Tobak-, alkohol- och narkotikapolitiska handlingsprogrammet" har påbörjats och kommer att inbegripa åtgärder för att bekämpa narkotikabruket bland stadsdelens ungdomar. Inom ramen för UNG (Ung nattvandring) arbetar fältassistenter med att förebygga våld och bruk av droger.

Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Internkontroll

Revisionens synpunkt: Revisionen bedömer att nämndens arbete avseende den interna kontrollen inte varit helt tillräckligt under 2008. Nämnden har ett aktuellt dokumenterat system för internkontroll, en fastställd risk- och väsentlighetsanalys och en internkontrollplan. Internkontrollplanen är inte tillräckligt kopplad till risk- och väsentlighetsanalysen samt svår att utläsa i vad riskerna faktiskt består i.

Stadsdelsförvaltningens åtgärder:

Stadsdelsförvaltningen kommer under 2009 att utveckla arbetet med internkontrollen i syfte att implementera de olika delarna till ett system för internkontroll samt finna goda rutiner för verkställandet av internkontrollen.

Tertialuppföljning 2:

Förvaltningsledningen kommer genomföra ett projekt för att utveckla arbetet med internkontrollen

Kvalitetsarbete inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning**Revisionskontorets synpunkter:**

Granskning visar att nämnden bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete inom verksamhetsområdet. Nämnden har i stort ett dokumenterat kvalitetssystem. Nämnden har en värdegrund som hålls levande. Det finns ett brukarperspektiv i nämndens verksamhet. Nämnden är ett gott exempel när det gäller arbetsformer för kvalitetsutveckling även om det finns förbättringsområden. Nämndens mål, åtaganden och kvalitetsgarantier kan utvecklas ytterligare samt uppföljning av verksamhetens kvalitet hos utförare i egen regi.

Stadsdelsförvaltningens åtgärder:

Stadsdelsförvaltningen kommer under 2009 att utveckla arbetet med mål, åtaganden och kvalitetsgarantier för att öka tydlighet och uppföljning.

Tertialuppföljning 2:

Beställar- och utförarenheten inom stöd till personer med funktionsnedsättning arbetar kontinuerligt med att utveckla mål, åtaganden och uppföljning. Framst sker detta inom stadens ILS-system, dvs. verksamhetsplan, T1, T2 och verksamhetsberättelse/bokslut.

I samtliga återkommande aktiviteter för både beställar- och utförarenheten ligger fokus på att den enskilde brukaren. Genom att ha ett strategiskt och systematiskt kvalitetsarbete som löper över flera år utvecklas mål, åtaganden och kvalitetsgarantier för att bättre möta den enskildes behov. Inom både beställar- och utförarenheten finns återkommande aktiviteter som syftar till att säkerställa att brukaren får rätt insatser (myndighetsutövning) utförda med god kvalitet (utförarverksamhet).

Beställarenheten arbetar fortlöpande med att bygga upp dokumentationsrutiner och beslut följs minst en gång per år. För ytterligare kontroll genomförs kollegiegranskning två gånger per år och även stickprov genomförs. Varje år skickas en enkät till samtliga brukare och resultaten från den används för att ytterligare förbättra handläggningsrutinerna.

På *utförarenheten* arbetar LSS gruppbestäder med ett årshjul där bl.a. kontroll av dokumentation (daganteckningar och genomförandeplan), boendemöten, anhörigråd och skyddsronder ingår. LSS gruppbestäder arbetar även i projektform kring viktiga frågor så som t.ex. etik och fritid. Inom daglig verksamhet och personlig assistans arbetar man med att hålla Skärholmens värdegrund levande genom att diskutera bemötandefrågor på sina arbetsplatsträffar och planeringsdagar. Varje år skickas en enkät ut till brukarna för att följa

upp enheternas kvalitet, resultatet från enkäten följs upp och diskuteras på mötena för att se vad som behöver förändras/förbättras.

Hantering av skyddade personuppgifter inom stadens individ- och familjeomsorg

Revisionen har genomfört en granskning av om skyddade personuppgifter inom verksamheten för individ- och familjeomsorg hanteras på ett säkert sätt.

Revisionskontorets synpunkter:

Samtliga granskade nämnder saknar dokumenterade rutiner för hur skyddade personuppgifter ska hanteras inom verksamheten individ- och familjeomsorg. Fler handläggare än vad som är nödvändigt har behörighet till verksamhetssystemet Paraplyet. Behörighetsuppföljning saknas. Rutiner för att samla in sekretessbelagda handlingar från ledamöter som ej deltagit i sammanträdet.

Revisionens rekommendationer:

Upprätta dokumenterade rutiner för hur skyddade personuppgifter ska hanteras.

Se över handläggarnas behov av tilldelade behörigheter.

Följ upp och uppdatera behörigheterna kontinuerligt.

Stadsdelsförvaltningens åtgärder:

Enligt revisionskontoret bör en enhetlig hantering eftersträvas och Kommunstyrelsen bör därför ta fram gemensamma anvisningar för hur skyddade personuppgifter hanteras. Kommunstyrelsen kommer att utarbeta skriftliga rutiner för skyddande av personuppgifter. Skärholmens stadsdelsförvaltning avvaktar de gemensamma anvisningarna och kommer därefter följa dessa.

Stadsdelsförvaltningen kommer under 2009 att uppdatera rutiner för skyddande av personuppgifter och styra upp behörighetskrav och rutiner för dessa. I förvaltningen har redan genomförts en internkontroll angående behörigheter i paraplysystemet. Antalet sektionschefs-behörigheter har minskat. En systematisk behörighetsuppföljning kommer fortsättningsvis ske 2 gånger per år.

Skriftliga rutiner kommer att delges samtliga politiker angående sekretessbelagda uppgifter. Där politikerna tagit hem handlingar och inte kunnat medverka vid mötet informeras de om att återlämna handlingarna till nämndsekreteraren. Efter nämndsammanträdet samlar nämndsekreteraren in alla handlingar i speciell sekretesslåda som "tuggar" sönder dokumenten.

Tertialuppföljning 2:

I avvaktan på gemensamma anvisningar för staden kommer stadsdelsförvaltningen under 2009 att nedteckna rutinerna för skyddande av personuppgifter och styra upp behörighetskrav och rutiner för dessa. En systematisk behörighetsuppföljning kommer fortsättningsvis ske 2 gånger per år. Vi har en noggrann kontroll angående behörigheter vid nyanställningar. Inom BiA är en behörighetskontroll gjord i augusti gällande behörigheter i paraplysystemet samt Infotorg.

Nämndens uppdrag i samband med beslut om Verksamhetsplan 2009

Utarbeta ett handlingsprogram för att uppmärksamma problematiken kring familjevåld och för att motverka detsamma.

Handlingsprogrammet ska redovisas i samband med Tertialrapport I.

Undersökningarna i Trygg i Stockholm och Trygg i Skärholmen visar att familjevåldet är ett stort problem i vår stadsdel. Detta bekräftas av att i drygt hälften av de socialtjänstutredningar som görs i stadsdelen framkommer det att våld kan förekomma i familjen. Programmet bör bli syfta till att socialtjänst och polis kan agera snabbare och att personer som misstänker våld i hemmet vågar anmäla samt att de vet vart de kan vända sig. Vidare bör det beröra information till nyanlända som handlar om rättigheter och skyldigheter till skydd och hjälp.

Tertialuppföljning 2: KLART, redovisades för stadsdelsnämnden den 11 juni 2009.

Utarbeta ett åtgärdsprogram för att bekämpa narkotikabruket bland stadsdelens ungdomar.

Uppdraget ska redovisas i samband med Tertialrapport I.

Mot bakgrund av den drogvaneundersökning som gjorts ser vi tydligt att bruket av narkotika ökat bland våra ungdomar i stadsdelen. Detta samtidigt som en tendens till mer tillåtande inställning till droger kan skönjas bland stadens ungdomar. Vi ser det som nödvändigt att få igång ett långsiktigt arbete som bromsar upp denna utveckling. Arbetet bör vara både preventivt och i direkt samarbete med polis, frivilligorganisationer, fältassistenter m fl, så att ett aktivt arbete mot langning upprätthålls.

Stadsdelsförvaltningens svar:

Preventionssamordnare ansvarar för att samordna och ta fram ett åtgärdsprogram enligt uppdraget. Åtgärdsprogrammet ska gälla i stadsdelens alla verksamheter som arbetar med barn, ungdomar och unga vuxna. Att utarbeta ett åtgärdsprogram är en omfattande process och det har inte varit möjligt att göra ett sådant klart till denna tertialuppföljning. Arbetet har påbörjats och kommer bland annat att omfatta en revidering av det lokala ”Tobak-, alkohol- och narkotikapolitiska handlingsprogrammet”, som redan finns.

Tertialuppföljning 2:

Stadsdelens preventionssamordnare ansvarar för att samordna och ta fram ett åtgärdsprogram för att bekämpa narkotikabruket bland stadsdelens ungdomar. Åtgärdsprogrammet görs i samverkan med fältverksamhet och fritidsenhet och är ämnat för personal, som arbetar med barn, ungdomar och unga vuxna i stadsdelen. Åtgärderna kommer att inarbetas i det lokala ”Tobak-, alkohol- och narkotikapolitiska handlingsprogrammet”, som ska revideras under hösten 2009.

Ta fram ett förslag på lämpliga platser att anlägga nya spontanidrottsplatser på samt ge förslag på befintliga idrottsplatser som skulle kunna byggas ut eller som har behov av utrustning. I uppdraget ingår att samråda med ungdomsrådet.

Uppdraget ska redovisas i samband med Tertialrapport 1.

Stadsdelsförvaltningens svar:

I Skärholmen finns 6 idrottsplatser som idrottsförvaltningen svara för, de är Vårbergs IP och Sättras IP samt 4 bollplaner.

2 av anläggningarna, (Vårbergs IP och Sättras IP) har fast bemanning. Idrottsförvaltningen har för avsikt att satsa resurser på ett utvidgat Vårbergs IP.

2 av bollplanerna är markanvisade för bostadsbebyggelse. I de markanvisade bollplanerna ingår i exploateringen kompensation att anlägga sju manna planer med plastgräs.

Stadsdelsförvaltningen har under de senaste 10 åren tillsammans med stadens Gatu- och fastighetskontor (nuvarande trafikkontor) rustat upp områdets parklekar, detta arbete pågår fortfarande. Förvaltningen har också mindre grusplaner, ytor och gräsområden som går att använda för spontanidrott. Förvaltningen anser mot bakgrund av ovanstående behovs-inventering att behovet av spontanidrottsplatser för närvarande är täckt.

Förvaltningen har täta kontakter med Idrottsförvaltningen, idrottsföreningar samt ungdomsrådet gällande skapande av mötes- och spontanidrottsplatser.

Tertialuppföljning 2:

Rapporten redovisades till stadsdelsnämnden i augustinämnden den 27/8 2009.

Utvärdera vilka effekter de om/nyorganiserade mottagningsenheten fått för mottagningsverksamheten.

Utvärderingen, som ska redovisas i samband med Tertialrapport 2, ska bl a besvara följande frågeställningar:

- Har ärendena behandlats annorlunda i den nya organisationen jämfört med den gamla?
- Har tillgängligheten för allmänheten ändrats efter omorganisationen?
- Har det uppstått någon konflikt mellan föreslagen åtgärd och ekonomiska/personella resurser?
- Har mottagningsenheten fått nya direktiv/riktlinjer jämfört med den gamla organisationen?
- Har det förekommit att personalen på mottagningsenheten har suttit på "dubbla stolar" och därmed kan ha påverkats i sina beslut?
- Vilka ekonomiska resultat har omorganisationen medfört?
- Vilka kvalitativa resultat har omorganisationen medfört?
- Hur har handläggningstiderna/genomströmningstiderna förändrats?
- Vilka skillnader kan man se i de föreslagna besluten till insats innan och efter omsorganisationen?
- Är de nya mottagningsenheten självständig utöver vad som är lagstadgat eller måste de ta hänsyn till andra aspekter såsom arbetsbelastning, ekonomi etc?

Tertialuppföljning 2:

Ärendet har redovisats och godkänts av stadsdelsnämnden vid sammanträde den 27 augusti 2009.

Bilagor C, Projekt

Införande av SchemOS inom omsorgen om äldre och funktionsnedsatta i Skärholmens sdf

Tertialuppföljning 2:

Arbetet med att hitta en projektledare pågår intensivt och är på väg att lösas. En utbildare har påbörjat sitt arbete och ytterligare en utbildare söks. Medel för inköp av handdatorer har sökts ur investeringsfonden.

Modell för hemlösas budget- och skuldrådgivning. (Hyresrådgivning)

Tertialuppföljning 2:

Annons varit ute i Jobb i Stan med sista ansökningsdag 090706. 13 ansökningar har inkommit. Enhetschef för bostöd har gått igenom och kallat några på intervju. På grund av semestertid har rekryteringen av en hyresrådgivare dragit ut på tiden. 1 person är nu anställd i projektet från och med 1 september som hyresrådgivare.

BILAGOR EKONOMI

Delårsbokslut

Skärholmens Stadsdelsförvaltning (724)
Handläggare: Birgit Andersson

TERTIALBOKSLUT 2 2009 KOMMENTARER TILL BALANSRÄKNINGEN

Bakgrund

Redovisningen ska ske med iakttagande av **god redovisningssed**. Detta innebär bl.a. att utgifter och inkomster ska periodiseras till rätt räkenskapsperiod för att ge ett rättvisande resultat för verksamheten. Utgifter och inkomster kan med hjälp av interimsbokföring periodiseras. Fordringar äldre än två månader betraktas som osäkra och blir föremål för indirekt avskrivning genom att de förs till ett värdeminskningsskonto. Balansräkningen visar förvaltningens ställning per den 31 augusti 2009.

Konto 1512 Kundfordringar

Utestående fordringar avseende kundfordringar har jämfört med tertialbokslut år 2008 minskat med 422 223 kr till 4 904 420 kr.

Konto 1542 Interna fordringar

Utestående fordringar avseende stadsinterna fordringar uppgår till 5 102 083 kr, en ökning med 2 508 003 kr.

Konto 1592 + 1692 Värdeminskningsskonto, osäkra fordringar

Värdeminskningsskonto osäkra fordringar uppgår till 1 745 476 kr, en ökning med 600 871 kr.

Konto 161x Fordringar hos anställda

Utestående fordringar för konto 1612 löneförskott, 1616 felaktigt utbetald lön till personal samt 1617 SL-kort har jämfört med tertialbokslut år 2008 ökat från -27 894 kr till 49 043 kr. Den största ökningen gäller löneförskott till anställd.

Konto 165x Fordringar hos staten och EU

Konto 1651 fordringar hos staten uppgår till 17 707 336 kr och avser generalschablonen för statsbidrag för flyktingar för augusti. Beloppet är en minskning med 8 679 879 kr jämfört med tertialbokslut 2008 ety större del av statsbidraget skall fördelas ut till övriga förvaltningar från och med i år.

Konto 171x Förutbetalda kostnader

Konto 171x förutbetalda kostnader på 14 865 153 kr, avser kostnader, främst hyror, som har bokförts före den 31 augusti men verksamhetsmässigt ska belasta september t.o.m. december 2009, en ökning med 977 727 kr.

Konto 175x Upplupna intäkter

Konto 1759 upplupna intäkter på 5 428 732 kr, avser intäkter som ännu ej inkommit men verksamhetsmässigt tillhör period 200801 t.o.m. 200808. Merparten avser intäkter för

försäljning av äldre- och handikappomsorg till andra förvaltningar. En ny post som har tillkommit är lokalhyror inom valfrihetssystemet inom daglig verksamhet.

Konto 179x Övriga interimfordringar

Konto 179x övriga interimfordringar är på 2 173 785 kr, varav 1 900 000 avser fordran på Micasa för tomgångshyror i Vårbergs sjukhem.

Konto 191x Förskottskassa

Stadsdelsnämndens förskottskassa uppgår till 400 000 kr.

Nytt från i år är att konto 1911 endast skall uppta summan av utlämnade underförskottskassor, vilket för de 46 st. förvaltningen har är 125 000 kr. Förskottskassan balanseras och finns upptagen i balansräkningen.

Konto 249x Övriga kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder

Konto 249x har minskat jämfört med tertialbokslut år 2008. Minskningen beror på att inga boutredningsmedel finns att bokföra.

Innestående egna medel, konto 2494 har minskat med 10 469 kr till 62 840,41 kr.

Konto 25xx Leverantörsskulder

Konto 251X externa leverantörsskulder, har minskat med 2 032 061 till 18 177 818 kr jämfört med tertialrapport 2 år 2008.

Konto 2542 interna leverantörsskulder, har minskat från 10 257 335 kr i tertialbokslut år 2008 till 9 118 078 kr, en minskning med 1 139 257 kr.

Konto 29xx Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Konto 2911 upplupna löner och konto 2931 beräknade upplupna sociala avgifter har minskat från 9 023 900 kr till 7 372 400 kr en minskning med 1 651 500 kr.

Konto 2951, 2952 och 2959, förutbetalda intäkter, har minskat sedan föregående år med 1 527 816 kr från 4 671 244 kr till 3 143 428 kr. Minskningen avser främst förbrukade projektmedel inom äldreomsorgen.

Konto 2991 upplupna kostnader, har ökat från 13 229 869 till 13 371 806 kr, en ökning jämfört med föregående år med 141 937 kr.

Konto 2999 övriga interimsskulder är på 617 729 kr, 293 669 kr avser avstämning av LASS-ersättning där för hög intäkt har erhållits. 324 060 kr avser platskostnader på olika behandlingshem som drivs av Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen.
